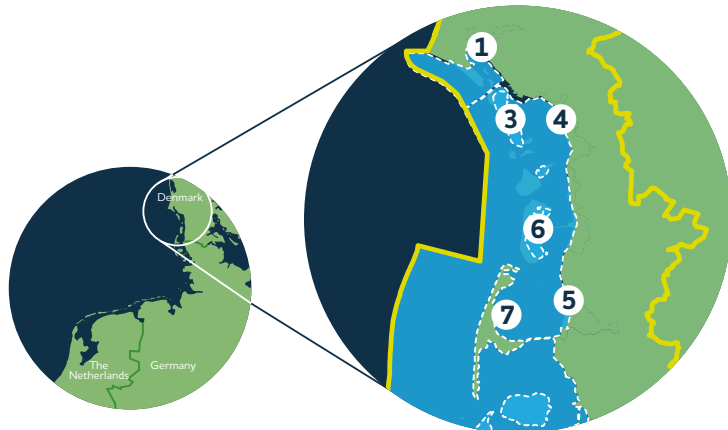

Oplev Verdensarv Vadehavet i Danmark

Det danske Vadehav er den nordligste del af Verdensarv Vadehavet. Det danske Vadehav har mange seværdige områder, og det gør regionen til en sand skattekasse af højdepunkter i naturen, der bare venter på at blive opdaget.

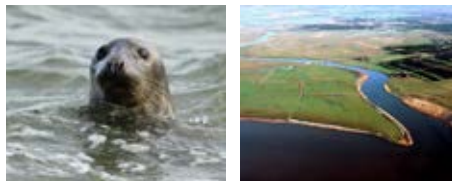

Dag 1+2 Skallingen, Varde Å og Ho Bugt

Halvøen Skallingen er et særligt dynamisk område. Det gælder i særligt høj grad for østsiden af Skallingen, hvor naturen har frie tøjler, og hvor tidevandskanaler skærer sig igennem terrænet.

I forhold til marskvegetation er østsiden af Skallingen det bedste sted at tage hen. Den ene halvdel af området anvendes som græsningsareal til kvæg, mens den anden er overladt til naturen. Den slående forskel mellem disse to halvdele bliver åbenlyst med det samme, hvor en er næsten bar og den anden fuld af planter og dyr.

Tilbring en hel dag med afslapning i Varde Ådal, det eneste større vandløb, som vandet fra Vadehavet har fri adgang til. Eller tag en vandretur ved foden af Gulebjerg i Marbæk, der løfter sig 20 meter over Ho Bugt og kan fremvise en 100.000 år gammel forhøjning i al sin pragt. Det er et markant udsigtspunkt, hvorfra du kan nyde udsigten mod øen Langli eller besøge udstillingen på Myrthuegård.

Dag 3 Fanø

Tag færgen fra Esbjerg, og oplev Fanø.

Ved lavvande tømmes vadefladerne ud for Nordbys havn. Området kaldes Næs Søjord, og der kan ses et stort antal af Vadehavets fuglearter, særligt når vandstanden stiger.

Fanøs sydligste pynt, Hønen, er en sandet halvø med rækker af klitter og marskområder, som blev dannet over hundrede af år. De store sandhøje ud for Sønderhos kyst udgør meget vigtige ynglesteder for tusindvis af trækfugle.

Dag 4 Vadehavets kystlinje

En næsten ubrudt stribe af marsk følger kysten foran diget fra Tjæreborg hele vejen til Ballum i syd.

Her kan du opleve Vadehavets dynamikker. I marsken findes mange forskellige arter, og hvor planter og dyr skal håndtere de tilbagevendende oversvømmelser med saltvand.

Videre mod syd på fastlandet skal du ikke gå glip af Vadehavscenariet, Vadehavets besøgscenter tæt på Ribe. Centret introducerer dig for Vadehavets unikke natur og dets forskelligartede former for liv og kulturarv.

Dag 5 Højer

Det dynamiske landskab er del af en stort set uspolet naturlig kyst med moræner fra sidste istid.

Man kan i området støde på vidnesbyrd fra sidste istid, med 18 km bakkede moræner, der løfter sig fra marsken.

Lad dig imponere af en aktiv klint ud mod Emmerlev Klev nær den sydlige ende af området, hvor landet hæver sig op til 10-15 meter over havniveau. Klinten er konstant under angreb fra bølger. Det er langs dens fod ikke usædvanligt at finde sten, fossiler og 90.000 år gamle forstenede planterester fra tiden, da Vadehavsområdet stadig var dækket af sumpe og skov.

Længere mod syd kan du se diger, som beskytter det indre af landet mod stormfloder og her kan du være vidne til fugleflokke i Margrethe Kog, et fuglereservat bag diget.

Tag dig tid til at besøge udstillingen 'Bag Diget' ved Vidåslusen, og lær mere om digerne og dens enestående natur.

Dag 6 Rømø

Rømø kan prale af intet mindre end fem klitrækker, hvilket vidner om øens konstante udvidelse mod vest.

Den ældste række klitter kan dateres tilbage til 1000 e.Kr., mens den sidste begyndte at blive dannet i 1970'erne. Sønderstrand, op til 3 km bred og er en af Nordeuropas bredeste strande.

Besøg Naturcentret Tønninggård. Naturcentret var oprindeligt en 'kommandørgård', men huser nu en lille udstilling om Vadehavet, Rømø og grænseregionen mellem Danmark og Tyskland. Centret tilbyder forskellige udflugter, herunder ture ud på vadefladerne, besøg på bunkere fra 2. Verdenskrig og østersture (september til april).

Dag 7 Tag en tur over grænsen

ET Vadehav, EN verdensarv.

Forsæt rejsen i Verdensarv Vadehavet med et besøg til Tyskland, hvor du med egne øjne kan se, at Verdensarv Vadehavet er et samlet økosystem, som ikke kender nogen grænser.

Fra Havneby på Rømø kan du tage færgen over til Sild for at tilbringe en dag hos vores nabo Tyskland.

Besøg Sild, hvor Hørnum Odde og Kampens Røde Klev med den dynamiske geologi, hvorfra man kan se kystlandskabet tage form. Besøgscentret 'Erlebniszentrum Naturgewalten' i List/Sild viser dig havets og kystens mangfoldighed, skønhed og dynamik.

